DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . *f* 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . „ 13.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 6 MEI.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij M. WIJT & ZONEN te *Rotterdam* en bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam*.

No. 36. ZESDE JAARGANG. 1858.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

HET STELSEL VAN CULTURES.

III.

De suikercultuur was, zoo door de vrij hooge prijzen, als door de aanmoediging daaraan door het Gouvernement in de laatste jaren gegeven, wederom eenigermate uit deszelfs diep verval herrezen. De uitvoer van suiker had, in het jaar 1828, ongeveer 26,000, en in 1829, ruim 55,000 pikols bedragen, en dezelve was gedeeltelijk in de ommelanden van Batavia, gelijk voormaals, met behulp van koelies uit het Cheribonsche, en deels in de oostelijke districten, voortgebragt.

Bij hooge prijzen was dit artikel, in vroegere tijdperken, op Java, altijd in noemwaardige hoeveelheden geteeld; dan op den duur had zich die culture nimmer, zonder de ernstige tusschenkomst van het Gouvernement, kunnen staande houden, hetgeen daaraan was toe te schrijven, dat de prijs van dat product dikwerf beneden de kosten der productie daalde; en met zoodanig eenen teruggang, werden de ondernemers in 1830, andermaal bedreigd.

Reeds een aantal derzelve in de oostelijke districten vonden zich te gronde gebragt, zoo dat, hoe zeer die tak van landbouw in dat oogenblik eene zekere hoogte had bereikt, niettemin, zonder gepaste schikkingen, op geen duurzamen bloei van denzelven te rekenen was.

De Indigo culture was mede beproefd. Reeds vroeger had dezelve op Java bestaan, dan zij was, onder het bestuur van den Gouverneur Generaal DAENDELS, afgeschaft. Sedert had de heer PETEL die cultuur weder opgevat, en eene nieuwe bereidingswijze derzelve ingevoerd. Door de aanmoediging welke de Burggraaf DU BUS aan dezen tak van landbouw had verleend, was de hoeveelheid daarvan, in 1828 uitgevoerd, tot ruim 17,000, en in 1830, tot ruim 46,000 ponden gestegen.

De kosten der productie echter waren aanmerkelijk, zoodat bij de daling van den prijs der indigo, ten gevolge van de steeds toenemende uitbreiding dezer cultuur in meer andere landen, de in dien tijd, hier te lande opgerigte en aanvankelijk zoo veel belovende fabrijken, allen zijn te gronde gegaan.

Er waren, van 1826 tot 1830, eenige proeven met andere cultures genomen, echter op eene te kleine schaal, om over derzelver uitkomsten met eenigen grond te kunnen oordeelen. Geene van die cultures had nog één artikel van uitvoer opgeleverd; zelfs bestond er geen vooruitzigt dat, zonder de onmiddelijke bemoeijenis en aanmoediging van het Gouvernement, deze takken van nijverheid immer eenige noemwaardige uitbreiding verkrijgen zouden, en het was nog geheel onbeslist, op wat voet en wijze die uitbreiding het geschiktst zou kunnen worden tot stand gebragt.

Er was, wel is waar, een ontwerp van kolonisatie voorgedragen, hetwelk aanvankelijk in Europa bijval gevonden had, en waardoor men hoopte de voortbrengselen, voor de markt van Europa geschikt, belangrijk te zullen zien aangroeijen; dan dit ontwerp was, gelijk later gebleken is, onaannemelijk, en de gevoede hoop alzoo zonder grond.

De prijzen der koloniale waren in het algemeen, en in het bijzonder die der producten van Java, ston den destijds zeer laag, zoodat de waarde van den geheelen uitvoer van den Indischen archipel, over 1828, slechts *f* 13,695,210 had bedragen, waaronder de uitvoer van Java, voor p m. *f* 10,000,000 voorkomt; in 1829 hadden de uitvoeren van den geheelen Archipel *f* 11,955,672 beloopen, waaronder Java voor circa *f* 8,000,000 had gedeeld.

Neemt men nu in aanmerking, dat Java, ter bestrijding van deszelfs behoeften, eenen invoer te betalen had, gelijkstaande met de waarde van deszelfs voortbrengselen voor de Europesche markt, en dat bovendien, voor den vervolge, in Holland moesten betaald worden de renten en aflossingen der aldaar gecontracteerde aanzienlijke schulden, dan is het ligtelijk na te gaan, hoeveel de staat van onze industrie hier te wenschen overliet, zoowel in uitgebreidheid als in soliditeit, en ook inzonderheid, om aan dezelve eene leiding te geven, voor den inlander meer gunstig, en met zijne huishoudelijke wijze van bestaan meer strokende.

Intusschen moet men zich niet verbeelden, dat deze invoering zoo gemakkelijk was en aan geene moeijelijkheden onderhevig. Neen, dezelve werd beschouwd als onuitvoerlijk en hoogst gevaarlijk en ging gepaard met bezwaren van allerlei aard.

De oorlog met DIEPO NEGORO was pas geëindigd. Vele zijner gewezene aanhangelingen, zoo kort geleden in onderwerping gekomen, moesten, voorzigtigheidshalve, verzorgd worden. Men had vier nieuwe residentien, waar onlangs alles in vuur en vlam had gestaan, te organiseren en geheel tot rust te brengen. De nieuwe cultures vereischten de inwilliging van vele voorschotten, en tot overmaat van alles, zag men den opstand van 1830 in België uitbreken, waardoor de zekerheid ontstond, dat men op geene ondersteuning meer uit Nederland kon hopen, zoo als tot nu toe had plaats gevonden.

Daarbij kwam nog, dat men de resultaten der nieuwe daar te stellen cultures weinig vertrouwde; dat bijna al de Residenten geen kennis droegen van den landbouw, welke wetenschap tot hunne vroegere attributen minder had behoord, terwijl later zeer bekwame ambtenaren zich gevormd hebben en aan het welslagen der goede zaak belangrijke diensten hebben bewezen. Er ontstond dien ten gevolge eene geweldige oppositie, die begon bij een gedeelte van den Raad van Indië en zich tot de geringste ambtenaren uitstrekte. Men maakte den stichter van het stelsel bevreesd voor de gevolgen en voor zijne verantwoordelijkheid; men gaf de vrees te kennen, dat alles in rep en roer zou komen; dat zulke maatregelen kort na den pas geëindigden bloedigen en verwoestenden oorlog hoogst onstaatkundig waren, en hield niet op, met allerlei bezwaren van dien aard te opperen.

Begaafd met een vasten wil en doorzettenden geest, in vroegere jaren zelfs een land in deze gewesten bezeten hebbende, waaraan door hem groote verbeteringen waren toegebragt, en dus met den landbouw van Java reeds bekend, later gedurende een tiental jaren de duizende bunders van de Kolonien van Weldadigheid in het vaderland, waarop bijna al de cultures van Nederland te vinden waren, bestierd hebbende, dus buitengewoon ervaren in zaken van landbouw, voorts het oog gevestigd op de heilrijke vruchten, die daaruit moesten ontstaan, gaf deze, in antwoord op al die, zoo als hij beschouwde, hersenschimmige bezwaren, het bevel, de zaak met alle kracht door te zetten.

In een volgend artikel zullen wij alsnu in eenige beschouwingen treden van de uitkomsten, die van het cultuurstelsel bereids verkregen zijn, waarbij wij dan tevens aanleiding zullen vinden tot het onderzoek of dat stelsel steeds is blijven beantwoorden aan het doel hetwelk de stichter zich er van had voorgesteld.

(*Redactie.*)

ELISE.

„Nu, dokter, wat denkt gij er van? Zij heeft het zich nu eens in het hoofd gezet, op dat bal te gaan en het ware wreed haar dit genoegen niet te gunnen."

De oude dokter, die even als de meeste oude dokters, geen vriend van komplimenten was, beet zich op de lippen, en zeide: „Wat ik er van denk? Ik denk dat het volslagen dolheid ware, zoo iets te beproeven. Ik sta natuurlijk niet voor de gevolgen in."

„Maar mijn goede dokter, zij heeft wel een dozijn zulke toevallen gehad, en —"

„En daarom juist moet zij nu voorzigtiger zijn, mevrouw. Goeden morgen — goeden morgen. De hemel bewaar' me voor zulke moeders! mompelde hij, terwijl hij de deur digt sloeg. Zij zal het meisje naar de andere wereld helpen, en dan is het natuurlijk mijne schuld. Het ware waarachtig niet kwaad als men nu en dan eens eene verstandige vrouw aantrof."

Toen hare moeder binnentrad, zat Elise in 't bed, door peluw en kussens ondersteund. Zoo jeugd, bevalligheid en schoonheid den engel des doods omkoopen of zijne slagen afwenden konden, dan ware zij zeker veilig voor hem geweest. Haar gelaat was doodsbleek en rustte op de kleine, fraai gevormde hand, hare oogen waren gesloten, en op het sneeuwwit laken lagen eenige bloemen verspreid, die de andere hand ontvallen waren.

„Ha, Mama, zijt gij het? Gij hebt toch dien stijfhoofdigen dokter wel overgehaald, mij iets voor te schrijven, dat mij weldra weêr op de been zal helpen? Ik gevoel mij zoo afgemat, waarschijnlijk uit gebrek aan krachtig voedsel. Zie eens, Malief, wat gij mij kunt geven. Ik hoop, dat de dokter er niets tegen heeft, dat ik op 't bal ga. want gaan moet ik, dood of levend. En Ma, breng mij mijn kleedje, terwijl gij iets voor mij laat klaar maken, dan kan ik zien of Jeannette er het agrement op gezet heeft; zeg haar, dat zij mijne handschoenen niet vergeet, en laat Henri de parelen halen, die ik voor mijn haar heb uitgezocht; maar geef mij eerst den spiegel, voor dat gij weggaat. Ik vrees, dat ik verschrikkelijk bleek ben.'

„Nu niet," zeî de verschrikte moeder. „Gij zijt te moê. Wacht, tot gij iets gebruikt hebt."

En de bleeke schoonheid zonk in hare kussen achterover, zoodat de zwarte lokken, het marmerwit gelaat bedekten, en sloot weder de oogen, ondanks haar vast voornemen gezond te schijnen.

Er werd gescheld. Het gelaat der zieke werd plotseling vuurrood.

„Dat is Eduard, Mama! Zeg hem — zeg hem," — en een plotselinge aanval van hoofdpijn dwong haar eenige oogenblikken te wachten — „zeg hem, dat ik weêr veel beter ben, en hij mij morgen kan komen halen. en Ma, geef hem dit," en dit zeggende. haalde zij een geparfumeerd briefje van onder het kussen te voorschijn.

„Schuif het behangsel op zijde, Jeannette! O, wij zullen een heerlijken avond hebben! Wat zal ik dansen! Geef mij nu mijn kleedje. Ik heb mij nog nooit zoo wèl gevoeld. De hemel weet, wat er van mij geworden ware, als wij niet een andere genomen hadden dan dokter Vilier. Hij zou mij wel het gansche jaar voor patient willen hebben; maar ik zal er wel op passen," en levendig huppelde zij de kamer door tot aan een grooten armstoel en riep Jeannette om haar te kappen.

„Zacht wat, zacht, Jeannette! mijn hoofdpijn is nog niet geheel over. Zoo is het goed," zeî Elise, terwijl de vlugge kamenier de eene vlecht na de andere, tot een schoon, glanzig geheel om het welgevormd hoofd vereenigde. „Maak nu die paarlen vast, een weinig links, boven het oor. Zeer fraai, niet waar Mama? Hier, Jeannette, vervolgde zij, terwijl zij den kleinen voet naar de zijden kousen en de atlaspantoffels uitstrekte.

„Rust nu wat uit, Elise" zeide hare moeder; terwijl zij angstig naar de vuurroode vlekken op haar dochters wangen zag, die elk oogenblik donkerder werden en zulk een sterk contrast vormden met haar bleek gelaat. „Ik vrees dat gij u te zeer vermoeit."

„Wat Mama? Zie toch eens, hoe gezond ik er uitzie! Buitendien zou ik van avond naar 't bal gaan, al moest het mij het leven kosten. Catharina heeft éêns over mij getriomfeerd, zij zal het geen tweemaal doen. Ik ben ligt

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

van den 1sten *Mei* 1858 N°. 35.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Uit zijne betrekking, de buitengewoon eerste kommies bij de direktie van financien D. H. F. van Teijlingen.

BIJ DEN RAAD VAN JUSTITIE TE BATAVIA.

BENOEMD:

Tot eersten substituut griffier, de tweede substituut griffier bij dien raad mr. B. de Groot.

Tot tweeden substituut griffier, de ambtenaar der eerste klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie mr. C. G. Hultman, onlangs alhier aangekomen.

BIJ DE ALGEMEENE SEKRETARIE.

BEVORDERD:

Tot hoofdkommies, toegevoegd aan den raad van Nederlandsch-Indie, de eerste kommies A. de Lanoij.

Tot eerste kommiezen, de tweede kommiezen K. H. Engeringh en F. C. Jeekel.

Tot tweede kommiezen, de derde kommiezen G. H. Boelhouwer en J. P. de Zwaan.

BENOEMD:

Tot derde kommiezen: de geëmploijeerde ter algemeene sekretarie H. IJoung en de geëmploijeerde bij de hoofdadministratie der marine E. Bogaardt.

GESTELD:

Ter beschikking van den algemeenen sekretaris, de ambtenaren der eerste klasse mr. J. A. van der Chijs en mr. G. G. van Haren Carspel, onlangs uit Nederland aangekomen.

BENOEMD:

Tot vendumeester te Japara, H. J. Dagneaux, assistent-resident dier afdeeling.

Tot assistent-resident van Sumanap (Madura), K. H. M. Rudolph, thans met de waarneming dier betrekking belast.

Militair Departement.

OVERGEPLAATST:

Bij de geneeskundige dienst op Banka, de officier van gezondheid der derde klasse S. Hartog, thans te Meester-Cornelis.

Bij het groot militair hospitaal te Weltevreden, de apotheker der tweede klasse A. Scharlée, thans te Muntok.

Bij het garnizoens hospitaal te Muntok, de apotheker der tweede klasse J. J. Altheer, thans te Weltevreden.

Marine-Departement.

BELAST:

Met de waarneming der betrekking van haven- en equipagemeester te Batavia, de luitenant-ter-zee der eerste klasse bij het Indisch sedentaire zeewezen F. H. W. van de Velde, onderhavenmeester aldaar; met bepaling, dat van de bovenbedoelde waarneming zal zijn uitgesloten de superintendentie over het marine établissement op het eiland Onrust.

Levering van Rooijstp Amboina, Banda en Ternate, en overvoer van gouvernements specerijen, koffij en andere producten van de Moluccos, alsmede van Sapanhout van Bima, Sumbawa en Kamboe naar Java, gedurende 1858—1859.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bekend, dat, met wijziging in zoo verre van zijn bereids in de Javasche Couranten geplaatste advertentie, dd. 17 April 1858, de daarbij bedoelde uitbestedingen voor de levering en den overvoer hierboven omschreven, zullen worden gehouden ten zijne burele op Vrijdag den 14den Mei 1858, des voormiddags ten 10 ure.

De resident van Kediri maakt bij dese bekend, dat onder nadere goedkeuring van het gouvernement, op Woensdag den 19den Mei 1858, des voormiddags ten 9 ure, op het residentie-kantoor te Kediri, overeenkomstig staatsblad 1829 no. 67, eene openbare uitbesteding zal worden gehouden voor de uitvoering der, gedurende het dienstjaar 1858, toegestane civiele en waterstaats-bouwwerken in deze residentie, naarvolgens daarvan opgemaakte bestekken en voorwaarden.

De resident van Madura maakt mits deze bekend, dat, op Zaturdag den 22sten Mei aanstaande, des voormiddags ten 10 ure, ten zijnen kantore, onder nadere goedkeuring van het gouvernement, met inachtneming der bestaande voorschriften en overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 No. 67), uitbesteding zal worden gehouden van de natemelden leverancien in deze residentie, gedurende het jaar 1858, als:

Eerste perceel. Het gewoon onderhoud der civiele gebouwen in de afdeeling Madura, Pamakassan en Sumanap.

Tweede perceel. Het gewoon onderhoud der verkooppakhuizen te Bangkallang, Sumanap, Pamakassan en Sampang, benevens de depotpakhuizen te Sumanap en Boender.

(*Voor de Policie.*) Der gemeente wordt bekend gemaakt, dat van af den 5sten tot en met den 10den dezer de passage voor rijtuigen en voetgangers zal gestremd zijn over de bruggen *Pegirian*, *Pedjagallan*, *Kalie-Anjer*, *Ketabong* en *Wonokromo*. *De Assistent Resident van Policie,*

(9) SWERVER.

(*Voor de Policie.*) Naar aanleiding van het gouvernements besluit van 12 April 1837 No. 2, der gemeente bekend gemaakt bij publicatie van den toenmaligen waarnemend Resident van Soerabaya, dd. 20 Januarij 1838, heeft de ondergeteekende de eer de ingezetenen van de stad en voorsteden van Soerabaya te verzoeken, om de *hekken*, *pilaren*, *muren* en *paggers* hunner erven en bijgebouwen, die langs de wegen geplaatst of van dáár zigtbaar zijn, binnen den tijd van dertig dagen van af heden gerekend, behoorlijk te doen witten en herstellen, het schilderen daar waar het noodig is, er onder begrepen, en dezelven steeds in eenen netten en zindelijken staat te doen onderhouden, sub poena eener geldboete van *f* 10 tot *f* 50, naar gelang der omstandigheden.

Voorts wordt der gemeente indachtig gemaakt aan het bepaalde bij art. 20 van het politie-reglement, (staatsblad 1829 No. 8 luidende:

„Ieder ingezeten is gehouden, tweemaal daags den weg vóór, op zijde en achter zijn huis of erf, voor zoo ver daar een publieken weg langs gaat, te doen begieten op eene boete, voor de eerste maal, van *een Gulden* en daarna van *drie Gulden*, telkens dat zulks verzuimd is; zullende ingeval van volstrekte verwaarloozing van deze bepaling, het door de policie, op rekening van den bewoner, aanbesteed worden.

SOERABAYA, *De Assistent Resident.*
den 4 Mei 1858. (10) SWERVER.

(*Voor de Policie.*) In het Chinesche kamp is door een militair gevonden, een paar armbanden van bloed-koraal met gouden slot.

Tegen voldoening van het kostende dezer advertentie en eene belooning aan den eerlijken vinder kan de eigenaar die voorwerpen terug bekomen bij

Den Adsistent Resident voor de policie.

(11) SWERVER.

(*Voor de Armen.*) Heeft de *vereeniging* haar doel bereikt door eene ruime bijdrage van de zijde der begunstigers onder de gemeente van Soerabaya tot instandhouding van het *fonds tot begraving der lijken van behoeftige Christenen* dezer gemeente, welke niet in de termen vielen, om door de Diakonie begraven te worden, zoo kan zij niet nalaten, om ingevolge advertentien van 1o November 1856 als nu met een gevoel van erkentelijkheid langs dezen weg kennis te doen dragen, en een Kort Overzigt te geven van hetgeen zij gedurende het tijdvak van 2 jaren, aan Contributien en buitengewone liefdegiften heeft mogen ontvangen en uitgegeven:

In 1856 is door haar ontvangen. . . .	*f* 1094,100
uitgegeven gedurende dat tijdvak	„ 73.—
Saldo onder ultimo 1856	*f* 1021,100
ontvangen gedurende dat jaar . *f* 1703,81.	
uitgegeven gedurende dat jaar . „ 678,60.	„ 1025,21
Saldo onder ultimo 1857	*f* 2047,01

Vertrouwende, dat dit overzigt de goedkeuring der gemeente zal wegdragen, beveelt zij zich bij voortduring in de christelijke medewerking; zullende iedere gave, hoe gering ook, met dankbaarheid ontvangen worden.

De vereeniging tot begraving van behoeftige Christenlijken

SOERABAYA NAMENS DEZELVE
1 *Mei* 1858. J. RAAF.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van den 24sten en 28sten April no. 33 en 34, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de agenten der Samarangsche Boedelkamer te Pekalongan, van wijlen den chinees Oeij Kongtjiep en den arabier Sjarief Hoesin bin Achmat Segaf.

Door de weeskamer te Macassar, van wijlen den heer J. Maasdijk Smith.

Door Mr. H. Klein, qq. mevrouw E van der Beeke Greenewald te Batavia, van wijlen Pieter Anthonij Evers.

Door den testamentairen executeur te Lassem, (Rembang), van wijlen den chinees I Boesing.

Door de commissarissen te Palembang, van wijlen den 2den luit. der infanterie. J. J Albert.

Door de officieren commissarissen, te Pontianak, van wijlen den aspirant betaalmeester R L. de Bock.

Door het collegie van boedelmeesteren te Batavia, van wijlen Mohamat Kasim.

Door de agenten der Samarangsche boedelkamer te Tagal, van wijlen de chinesche vrouw Tan Boentan.

Door de generale gemagtigden van de erfgenamen van wijlen Dr. Heinrich Burger.

Door de testamentaire executrice te Pasoeroean, van wijlen Joseph Fruneaux.

Door den officier van gezondheid T J. Jovritsma te Ngawi, van wijlen Gustav Ladwig Gottlieb Danfeld.

DAGEN VAN VERTREK DER LANDMAIL-POST

OVER DIT JAAR VAN SOERABAYA.

Zaturdag	5	Junij.
Maandag	5	Julij.
Donderdag	5	Augustus.
Zondag	5	September.
Woensdag	6	October.
Zaturdag	6	November.
Maandag	6	December.

En voor de halve maandsmail, den 20sten van elke maand, des middags ten 4 ure.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 6den Mei.

Voor de woning van de chin. vrouw Han Koknio, in de Chinesche kamp.

Op Maandag den 10den Mei.

Voor de toko van de heeren D. D. van Boeckholtz in de Chin. kamp.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

CH. KOCKEN

MET

J. J. GERSOM.

SOERABAYA, 1 *Mei* 1858.

Eenige kennisgave. (414)

STERFGEVALLEN.

Aan vrienden en bekenden, deel ik bij deze de voor mij droevige tijding mede, van het overlijden van mijnen zwager, den *kapitein der Artillerie* J. M D. SIKKENS, te Amsterdam *op den eersten Maart jl.*

SOERABAYA, *De 2de Luit. der Artillerie.*
5 *Mei* 1858. (430) **H. W. VERBRUGH.**

VENDUTIE

Op de vendutie van den 10den Mei a. s.

Bij D. D. VAN BOECKHOLTZ, zal voor rekening van belanghebbenden worden verkocht, eene partij afgesloopt MARINE METAAL, afkomstig van het Nederlandsche schip **DINA**, kapitein DE HAAN.

Verders eene partij GROOTE AMBONHOUTEN PLANKEN, ROODE WIJN, PLAAT en GLASWERK, EAU DE COLOGNE, VERW, MEUBELEN, enz. (435)

---

en gezond, en hoop van avond *éclat* te maken.

En zij hing de paarlen in haar klein oor, en het ligte gazen kleedje golfde in zachte plooijen om de bevallige gestalte, aan haar lelieblanken arm stak zij *zijn* geschenk, daarna greep zij den ruiker, waarvan de bloemen haar jeugdig hart hoop toefluisterden, en zeide met een betooverend lachje:

„Kus mij nu, Ma? en zeg dat gij trotsch op uwe Elise zijt."

Jeannette hing haar nu zorgvuldig een ligten mantel om, en nadat de bezorgde moeder hare dochter, die er naauwelijks naar hoorde, duizendmaal op het hart had gedrukt zich vooral niet in den togt te wagen, niet veel ijs te gebruiken en zich niet te zeer met dansen te vermoeijen, rolde het rijtuig voort.

„Elise de Vivy hier!" zeide een jonge, in zwart zijde gekleede dame, terwijl het fraai besneden mondje duidelijk teleurstelling uitdrukte; en ik dacht dat zij op sterven lag of dat het ten minste niet veel scheelde.

En toen Elise in den dans haar bevallig voorbijzweefde, terwijl aller oogen haar volgden, en een ieder haar bewonderde, toen werd Catharina bleek van toorn.

„Hoe bevallig is zij! — hoe schoon! De ziekte heeft haar schoonheid slechts verhoogd, en hoe trotsch vliegt de jonge Morand met haar rond! Dat moet, dat mag niet zijn! Vat moed mijn hart! en zich met geweld vermanende nam zij deel aan den dans. De beweging deed weldra de rozen op hare wangen terugkeeren, hare oogen vonkelden, en ware niet Eduard reeds door eene andere tooverмagt beheerd, zoo had zij ongetwijfeld zijne aandacht getrokken.

Aller oogen waren op de schoone *rivales* gevestigd, en de wellustige toonen der muzijk, de glans der lichten, de bedwelmende geur der bloemen, en de snelle beweging van den dans, bragten ieder in een aangenaam opgewonden toestand.

„Mijn hemel? is dat niet Elise de Vivy?" zei een neef van dokter Vilier. „Hoe dwaas — hoe dol! Mijn oom heeft gezegd, dat als zij hier heen ging, dit haar het leven zou kosten. Wat is zij schoon!"

Nog immer zweefden de dansers door de zaal, tot dat eindelijk de sterren begonnen te verdwijnen en de bloemen in den benaauwden dampkring hare kelken neigden.

„Welk eene betooverende schoonheid!" zei een oud heer tot een jong mensch, op wiens arm hij leunde, toen Elise voorbij vloog, „wie is zij?"

„Elise de Vivy," antwoordde de aangesprokene werktuigelijk, terwijl hij haar naoogde.

„Weet gij wel eens wat gij zegt?" vroeg de oude heer, hem zacht op den schouder tikkende.

„Jawel. Elise de Vivy."

„Waarom ziet gij haar dan zoo wild aan? Heeft Cupido uit deze blaauwe oogen een pijl op uw hart afgeschoten?"

„Genadige hemel!" riep de jonkman zich van hem losrukkende, toen een doordringende kreet zijn oor trof. „Maak plaats! — Hulp! — Opent de vensters!

En hoestend en bewusteloos werd Elise naar het venster in de koele nachtlucht gedragen.

Ja! Eduard! kniel nu maar naast haar neêr, wrijf de kleine krampachtig zaamgetrokken handen, strijk het zwarte haar van de blaauwe slapen weg, druk den kouden arm, luister naar het kloppen van haar hart — te vergeefs. Elise is dood.

En in de armen van hem, voor wien zij haar jeugdig leven had opgeofferd, werd zij naar huis gedragen; de diamanten schitterden als het ware spottend aan de ijskoude vingers; de paarlen schemerden nog door het gitzwarte haar, koud en bewegingloos, en nog schoon in den slaap des doods, lag het bevallig wezen dáár. Het hart, waarom zij gestreden had, was veroverd, de duur gekochte zege was gewonnen!

Redactie.

VENDUTIE.

Den 11den Mei, in het Kampement N°. 22.

BIJ DEN

KAPITEIN DER INFANTERIE RAAIJMAAKERS

Van eenen zeer netten en goed geconserveerden INBOEDEL, bestaande uit: LEDIKANTEN, TAFELS, KANAPES, SCHILDERIJEN, HANG en KLEEDER KASTEN en STAANDE LAMPEN, KRISTAL en GLASWERK enz., voorts WAGENS en HARDLOOPENDE PAARDEN. (409)

VENDUTIE.

Op Woensdag den 12den Mei e. k.

voor de toko van

MARTENS & CO

Van DIVERSE KOOPMANSGOEDEREN, als GLACÉ ZIJDE, aan stukken van 16 en 20 el, TRICOT PANTALONS, VOERINGKATOEN, NAALDEN, GEMAAKTE KINDER KIELTJES, VALKEN BIER, ROODE WIJN, GEMAAKTE HEEREN HEMDEN, KINDER KOUSEN en SOKKEN, HANDSCHOENEN, KLAMBOEGOED, BORSTROKKEN, WAAIJERS, BLOEMEN, ZIJDEN LINTEN, KINDER HOEDJES, PETJES, SCHENKKANNEN, GEZOUTEN SPEK en hetgene verder te voorschijn zal worden gebragt. (436)

Op de Vendutie van den 12den Mei e. k., zullen nog worden verkocht:

EENIGE MEUBELAIRE GOEDEREN. (437)

Nog zullen op de vendutie van den 12den Mei e. k., worden verkocht: (438)

125 KISTEN GENEVER, H & G.

UITBESTEDING.

Op Zaturdag den 5den Junij aanstaande, zal, onder nadere goedkeuring, ten kantore van den ondergeteekende, in het openbaar worden uitbesteed:

Het daarstellen eener zandbeplemping en funderingen voor de gebouwen, bestemd tot verblijf aan den wal van état major en equipage van een in reparatie liggend fregat, en bergplaats van scheepsgoederen bij het Marine établissement te Soerabaija.

Het bestek en de voorwaarden zullen veertien dagen te voren ter lezing liggen ten kantore voornoemd.

De Hoofd ingenieur Chef der
4de Waterstaats Afdeeling,

(432) H. DE BRUYN.

VERTREK DER STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP MACASSER,

KAPT. SCHMIDT.

Vertrekt naar MACASSER, TIMOR KOEPANG en de MOLUKKOS, omstreeks *Zaturdag den 15den a. s.* Adres bij (439)

SOERABAYA, *De Agenten,*
6 *Mei* 1858. **B. KOPERSMIT & CO.**

DE STOOMBOOT KRATON,

Vertrekt van SOERABAYA naar PASOEROEAN alle *Dingsdagen* en *Vrijdagen* en van PASOEROEAN naar SOERABAYA alle *Woensdagen* en *Zaturdagen.*

Passagiers kunnen zonder gebruik van tambangans van en naar boord komen.

Omtrent de uren van vertrek en verdere informatiën vervoege men men zich bij

W. MAJOR & CO. *Pasoeroean.*
(427) **MAJOR MATZEN & CO.** *Soerabaya.*

VERTREK VAN SCHEPEN.

VOOR VRACHT EN PASSAGE NAAR BANJERMASSING.

Met het Nederl. Ind. barkschip

MENADO,

KAPT. A. COUTERON.

Om binnen eenige dagen van hier te vertrekken. Adres bij

SOERABAYA, *De Agenten,*
4 *Mei* 1858. B. KOPERSMIT & CO. (431)

Iemand het Italiaansch boekhouden verstaande, en genegen zich des avonds met werkzaamheden te belasten, adressere zich onder Lett. P. aan de uitgevers van dit blad. (417)

Bij den Scheepsleverancier B. H. KUIPER is gelegenheid tot plaatsing van iemand, geschikt om werkzaamheden op de reede te verrigten. Men gelieve zich in persoon te adresseren. (407)

Een MACHINIST, voorzien van goede getuigenissen, zag zich gaarne geplaatst op eene Suikerfabriek. Nadere informatien te bekomen onder Lt. J. W. bij A. W. REMMERT, *Kaliesosok N°. 3 te Soerabaya.* (418)

De ondergeteekende woont in de Heerenstraat, in het Huis, vroeger geoccupeerd door den Heer MEHLBAUM.

(434) **P. C. VAN GHERT.**

236ste NEDERLANDSCHE STAATS LOTERIJ.

De handelscrisis buiten Oost-Indie heeft ook hier, zoo als bekend is, sommige handelshuizen getroffen. Die slag aan den groothandel toegebragt, werkt nadeelig terug op den kleinhandelaar en stelt *ons* inzonderheid, door de non-acceptatie van onze remises naar Nederland, buiten staat, aan de bestellingen van Loten voor de 235ste Nederlandsche Staats-Loterij te voldoen, die wij aangenomen hadden.

Wij hebben intusschen, het geval voorziende, met de mail van 20 Maart. ll. op nieuw gelden in Nederland beschikbaar gesteld, en kunnen dus de verzekering geven dat degenen onzer begunstigers, die hunne bestellingen willen verlengen tot de 236ste Nederlandsche Staats-Loterij, waarvan de collecte in de maand Junij eerstkomende geopend wordt in hunne verwachting om loten te bekomen met de laatste mail, welke in die maand uit Nederland vertrekt, niet zullen worden te leurgesteld.

Voor degenen die hiermede geen genoegen nemen en alzoo de bij ons gestorte gelden wenschen terug te erlangen, zijn die gelden op vertoon der door ons afgegevene kwitantien ten onzen kantore beschikbaar.

(413) E. FUHRI & CO

TE KOOP

Het snelzeilend Engelsche schip **"SEA BIRD"** gebouwd in 1852 te ST. JOHNS-AMERIKA, in 1855 van eene nieuwe metalen huid voorzien.

Lang 139 Engelsche voeten
Breed 28 „ „

groot 542 gemeten tonnen, ladende 700 tonnen, gereed om zee te kiezen.

Nadere informatiën, bij (426)

SOERABAYA, *De Agenten,*
3 *Mei* 1858 MAJOR MATZEN & CO.

Dr. S. P. TOWNSEND'S

COMPOUND FLUID EXTRACT OF SARSAPARILLA.

Dit geneesmiddel, bekend wegens deszelfs bijzondere heilzame uitwerking op het bloed, in velerlei ziekten, voornamelijk ter genezing van borstkwalen en andere ongesteldheden, die haren oorsprong hebben in eene ongeregelde of belemmerde bloedsomloop, is verkrijgbaar tegen *f* 10.— rec. per flesch bij

(321) E. FUHRI & CO

TE BEKOMEN

BIJ

VAN DRIESSCHE.

Verscheidene gekleurde gemaakte TRICOT PANTALONS, als ook zeer fijn ZWART LAKEN, SATIN DE LAINE, HALVE ZIJDEN TRICOT, zwart en gekleurd, en verscheidene soorten van TRICOTS. (425)

VERKRIJGBAAR

BIJ

S. MEIJER TE KRAMBANGAN.

Alle Zondagen, KALFS- en SCHAPENVLEESCH. Verzoeke de bon Zaturdag te bezorgen. (433)

PUIKE KOFFIJ

Per 1/10, 1/4 en 1/2 pikol en meer, verkrijgbaar *tegen zeer billijken prijs.*

(419) Bij DE STURLER & FAGNOTTI.

TE BEKOMEN

BIJ

VAN DRIESSCHE.

GROENE VERW, à 6 Gulden het groote blik.
LOODWIT, „ 5 id. „ „ „ (429)

BOEKHANDEL VAN E. FUHRI & CO.

MET DE MAIL ONTVANGEN

AURORA. 1858.	*f* 10.—
Eenige opmerkingen omtrent de Java koffij-veilingen.	„ 1.—
F. W. C. BLOM. Beschouwingen betreffende de verkoopwijze der Oost-Indische produkten door de Nederl. Handelmaatschappij.	„ 1.—
J. J. A. SANTHAGENS. Verschillende gemeenschap tusschen Java en Nederland, enz.	„ 2.—
ALPHABETISCHE NAAMLIJST der Nederl. koopvaardijschepen varende op de Indien.	„ 2.—
STAAT der Nederl. zeemagt en koopvaardijvloot.	„ 2.—
ALMANAK-ASMODÉE. 1858.	„ 3.—
RESIDENTIE- en Stads-almanak. 1858.	„ 10.—
ANNUAIRE de la Revue des Deux Mondes.	„ 20.—

(412)

BOEKBINDERIJ EN KANTOORHANDEL

VAN

GEBR. GIMBERG.

RODGER'S PENNEMESSEN

Superieure qualliteit. (423)

VERHUISD

Van de *Gatottan* naar de *Boomstraat*, naast het Protestantsche weeshuis het:

DAMES MODE MAGAZIJN

VAN

MEJUFVROUW M. DE BRUIJN.

PAS ONTVANGEN

KEURIGE ORGANDIE JAPONNEN à volants, en montants, WAAIJERS, VEEREN, BLOEMEN, GEKLEURDE GLACÉ ZIJDE, GARNITUREN etc. etc. (415)

Op eene der volkrijkste standen wordt tegen billijke huurprijs aangeboden EEN FRAAI VOORGEBOUW met TWEE KAMERS, EENE ACHTERKAMER, WAGENKAMER en STALLING, enz., enz.

(422) Bij H. MARTENS.

BOEKHANDEL VAN E. FUHRI & CO.

VOOR LEESGEZELSCHAPPEN

nog verkrijgbaar:

ALBUM DER NATUUR. 1858.	*f* 9.—
DE GIDS. 1858.	„ 30.—
ASMODEE. 1858.	„ 15.—
DE INDIER. 1858.	„ 40.—
L'ILLUSTRATION. 1858.	„ 36.—
LA REVUE BRITANNIQUE. 1858.	„ 34.—
THE ILLUSTRATED LONDON NEWS.	„ 50.—
THE PUNCH. 1858.	„ 22.—
DIE FLIEGENDE BLATTER. 1858.	„ 9.—

(311)

EENE PARTIJ IJZEREN SPIJKERS

Van alle dimensien, tusschen 1½ en 5 Eng. dm. tegen verminderde prijzen verkrijgbaar

(403) Bij J. LLOYD & CO.

BENDIE JASSEN

en

ROZEN WATER.

(380) Bij MOHAMMAT TAIR.

OVERHEERLIJK DOORREGEN ROOKSPEK, per vat en per pond zeer goedkoop.

Kalimaas (421) Bij H. MARTENS.

DEPOT VAN H M. VAN DORP.— BATAVIA.

PER

AMBON ONTVANGEN

Een groot assortiment kinder LEES en PRENTEN-BOEKJES, meest allen in *Prachtband.*
LEGKAARTEN ter beoefening der géographie.
ALPHABETS, in doosjes.
LETTERPLAATJES.
ENVELOPPES DE LUXE.
YZEREN MEETKETTINGEN.
ELECTRO-COPIEERPERSEN.
ADHESIVE ENVELOPPES.
Nederlandsche ATLASJES.
MERK-INKT.
Gutta Percha PORTEMONNAIES.
RADEERMESSEN.
TEEKENVOORBEELDEN.
Extra fijne KAARTEN, *verguld op snee*, in doosjes.
Fountain Unique POCKET PENS.
FRIJLINK'S ATLAS DER WERELD.
SORR'S do. do.
HAIJDN'S SAMMTLICHE COMPOSITIONEN in *Prachtband.*
MOZART'S do. do. in do.
DECALQUEERPAPIER.
MICROSCOPEN met instructie.
INKT-KOKERS voor Cassetten.
DUIMSTOKJES.
WATERPASSEN.
VERWDOOZEN in diverse soorten.
Fijne PASSERDOOZEN.
DOMINOSPELLEN.
ZAKPORTEFEUILLES.
DIAMANTEN PENNEN à *f* 8 per stuk.
THERMOMETERS.
LEREBOURS MAXIMA en MINSMA do.
VOCHTMETERS.
SCHAAKSPELLEN.
BALKAARTJES.
PAPIER DE LUXE.
PAPETERIEN.
Echte FABER'S POTLOODEN in zwart en rood.
PSALMEN en GEZANGENBOEKJES.
Witte OUWELS in blikken doozen.
Mahonijhouten STEMPELDOOZEN.
EVAN'S SUGAR PLANTERS MANUEL.
THE SCREU FROPELLER.
THE STEAM ENGINE.
DRAPER'S INKSTANDS.
COURVAN'T STROPS.
(416) Bij **MARTENS & CO.**

SAMARANGSCHE GELD LOTERIJ.

HEELE-, HALVE- en KWART LOTEN

Verkrijgbaar bij H. Schmidt Weijmans, Politie-kantoor. Soerabaya. (425)

WISSELS OP NEDERLAND.

(424) Bij FRASER EATON & CO.

BIJ K. GOEDHARDT

GEMBLONGAN.

Is voortaan op *Zaturdag* te bekomen VERSCH KALFS- en SCHAPENVLEESCH. (420)

BERLIJNSCH ZILVEREN LEPELS en VORKEN, in verschillende grootten.
(389) Bij MOHAMAT TAIR.

ECHTE

ITALIAANSCHE GUITARSNAREN.

Gesorteerd in stellen van 1 E, 2 A, 3 D, 3 G, 3 B en 15 kwintsnaren.
(359) Bij **E. FUHRI & CO.**

HOLLOWAY'S PILLEN

EEN ONFEILBAAR MIDDEL TEGEN ALLE

BORST- EN LONGZIEKTEN.

T..... B... te *Schiedam*, was nu dertig weken geleden in den beklagenswaardigsten toestand. Volgens het zeggen der doctoren waren zijne longen totaal weg, en hij was zoo mager geworden, dat er niet het minste vleesch meer aan hem was te bekennen. — Daarenboven had hij eene hoest die hem letterlijk in stukken schudde (deze zijn zijne eigene woorden). Hij heeft aan Professor HOLLOWAY geschreven dat al deze kwalen zijn geweken voor de kracht van HOLLOWAY'S PILLEN, nadat hij dezelve zeven weken en twee dagen had gebruikt. — Deze PILLEN genezen ten spoedigste alle kwalen in buik en ingewanden. (312)

Verkrijgbaar à Contant bij E. Fuhri & Co, te Soerabaya, tot de ondervolgende prijzen:
DOOZEN PILLEN van *f* 1.— *f* 3.— en *f* 5.—
POTTEN ZALF . „ „ 1.— „ 3.— en *f* 5.—

SOERABAYA den 6den Mei 1858.

Wij vernemen dat de dader van den manslag, welke in den avond van den 28sten April ll. ten huize van den Resident, aan eenen der bedienden is gepleegd (zie ons Nummer van 29 April ll. No. 34) dezer dagen aan de wonden, welke hij zich zelven bij die gelegenheid heeft toegebragt, is overleden.

— Gisteren in den vroegen morgen rukten de hier garnizoen houdende drie bataillons infanterie, benevens de artillerie en cavallerie uit, tot het houden eener militaire wandeling, welke zich tot ongeveer zes à zeven palen buiten de stad uitstrekte. De troepen keerden ten half elf ure stadwaarts terug.

Op sommige onlangs uit Nederland aangekomene militairen schijnt de drukkende weersgesteldheid van dien dag en de hun ongewone vermoeijenis zulk eenen nadeeligen invloed te hebben uitgeoefend, dat eenigen daarvan onderweg zijn moeten achterblijven en één zelfs een uur daarna is bezweken.

Celebes en Onderhoorigheden. — De berigten loopende tot ultimo Maart behelzen het volgende:

Eene praauw-toop, gevoerd door Oea Tarinië, bemand met 32 koppen en beladen met lijnwaden, ijzer en andere artikelen, is op hare reis van Singapoera naar Boegis, ten gevolge van stroom en zwaren wind, op de hoogte van het eiland Groot Dajang Dajangan verongelukt.

De opvarenden en de lading zijn door de bewoners van dat eiland gered en naar Makasser overgevoerd.

Het padigewas in de afdeeling Makasser staat, door gebrek aan water, niet gunstig.

Z. M. schoenerbrik *Lancier* en 15 gewapende praauwen zijn van de Spermondegroep en van Kapoposang-Poetiangieng en Paré te Makasser terug gekeerd, zonder eenig spoor van zeeroovers te hebben ontdekt.

In Boelekomba en Bonthain is de padi geheel ingeoogst. In de Zuider-districten is men daarmede nog bezig.

Te Saleijer is de djagong en gierstoogst afgeloopen en, over het algemeene, zeer gunstig geweest.

In Telio is een krokodil gevangen van de buitengewone lengte van ongeveer 6 Nederl. ellen; de kop heeft eene lengte van 1.05.

Menado. — In de eerste helft der maand Maart heerschte hier nog veel droogte; de weersgesteldheid nam evenwel allengs eene gunstige wending en in de laatste dagen dier maand ontbrak het niet aan regen.

Herhaaldelijk werden aardbevingen waargenomen. Op den 7den Maart, des middags omstreeks 2 ure, een vrij sterke verticale schok en vervolgens meer of minder hevige schuddingen op den 12den des avonds ongeveer 10 ure, den 13den des avonds ongeveer 9 en 10½ ure, en den 29sten des morgens om 5 ure.

De veranderde weersgesteldheid was van gunstigen invloed op den landbouw, bijzonder op de padi, waarvan, indien geene tegenspoeden worden ondervonden, goede verwachting mag gekoesterd worden.

De kakaoboomen beloven eenen betrekkelijk ruimen oogst. Volgens berigten van Gorontalo heeft daar gedurende de maand Februarij aanhoudend droogte geheerscht.

Tot ultimo Maart was, gedurende dit jaar, nog niets van zeeroof vernomen.

Timor. — Het weder is hier gedurende de maand Februarij, behalve zeer enkele overtrekkende regenbuijen, dagelijks droog en zeer warm geweest.

In de bergstreken zijn bij voortduring zware regens gevallen. De djagong en padi-aanplantingen staan over het algemeen zeer gunstig en beloven een goeden oogst.

Eenige vroeg geplante djagong komt reeds aan de markt. Ook de voorraad rijst en padi is door aanvoeren van Rotti en elders voldoende voor de behoefte.

Tusschen den keizer van Groot-Sonnebait en den aan hem onderhoorigen toemoehon van Manoebait was een geschil ontstaan; eerstgenoemde heeft aan het bestuur verzocht om den toemoehon te mogen beoorlogen, waartoe hij, zonder de toestemming van het Gouvernement, niet durfde overtegaan.

Onder mededeeling dat door het bestuur ter zake een onderzoek zou worden ingesteld, is de keizer uitgenoodigd om zich van geweld tegen Manoebait te onthouden, waaraan de vorst dadelijk gehoor heeft verleend.

CHINA.

Op Maandag den 25sten Maart maakte eene deputatie van den Britschen handelsstand te Shanghae hare opwachting bij Zijne Excellentie Lord Elgin, verblijf houdende in het Britsche Consulaat, met het doel om Zijne Excellentie bij zijne aankomst te dier plaats een adres aantebieden. Daar het een open gehoor was, waren bijna alle ingezetene vreemdelingen er bij tegenwoordig, toen de Heer Moncrief het volgende, door acht en veertig firma's onderteekende adres voorlas.

Mylord! Wij ondergeteekenden, Engelsche kooplieden te Shanghae, hebben de eer uwe Excellentie bij deszelfs aankomst in deze haven eerbiedigljk te verwelkomen.

Wij bieden uwe Excellentie onze gelukwenschen aan wegens de welgeslaagde uitvoering van de laatste krijgsbewegingen te Canton, waarvan het gevolg is geweest dat die belangrijke stad door de verbondene Engelsche en Fransche strijdmagten werd ingenomen en bezet.

Wij vertrouwen dat de slag hun aldus toegebragt de kwade geest die onder de Cantonnezen heerschte, voor goed moge hebben onderdrukt, en dat uwe Excellentie moge worden in staat gesteld om de u toevertrouwde zending, door onderhandeling met het keizerlijk Gouvernement, tot algemeene tevredenheid ten einde te brengen.

De vrede en goede orde, die op alle andere door Engelschen bewoonde plaatsen is bewaard gebleven, geven ons daarop gegronde hoop, en met het oog op uwer Excellentie's roem en beproefd oordeel, wenschen wij u dat den besten uitslag uwe verdere handelingen moge bekroonen, terwijl wij het volste vertrouwen stellen in uwer Excellenties zorgvuldigheid wegens de groote belangen die aan de zaak zijn verbonden.

Wij vertrouwen dat de uitslag van uwer Excellenties bemoeijingen moge zijn dat de vele hulpbronnen van China meer toegankelijk worden, en dat de verhevene invloed van eene hoogere beschaving zich onder het volk verspreiden moge.

Wij hebben de eer te zijn, enz.

Op dit adres gaf Lord Elgin het volgende antwoord:

Mijne heeren! Ik ben u zeer verpligt voor dit welkomstadres. Ik vertrouw dat de welwillendheid die u bewoog mij hetzelve aantebieden u ook moge aansporen mij de op hoogen prijs geschatte hulp van uwe ondervinding te verleenen, ten einde mij in staat te stellen met juistheid te oordeelen over de oorzaken die er toe hebben bijgedragen om Shanghae zulk eene voorname plaats te doen bekleeden, onder de voor den vreemden handel opengestelde havens.

Het is mij eene voldoening te vernemen, dat het gebeurde te Canton uwe goedkeuring wegdraagt, en dat gij mij uwe goede wenschen geeft voor het verder welslagen mijner zending. Ik zou deze uitdrukking van uwe welwillendheid slecht beantwoorden, indien ik u niet openhartiglijk verklaarde volgens welke beginselen ik tot heden heb gehandeld, en ook voornemens ben te blijven handelen in het vervullen eener zending, die zoo nauw in betrekking staat tot zaken, die voor u van zoo groot belang zijn.

Bij mijne benoeming tot hoogen commissaris in China heeft het Harer Majesteits gouvernement goed gedacht mij, tot leiddraad, instructies te geven waarbij mij veel ruimte tot handelen werd overgelaten. — Zoo als u waarschijnlijk bekend is, werden die instructies, door onvoorziene omstandigheden, gedeeltelijk onbruikbaar, waardoor de mij overgelaten ruimte van handelen nog meer werd vergroot.

Dien ten gevolge vond ik mij bij mijne aankomst in dit land genoodzaakt om meestendeels met mijzelven te rade te gaan. Ik heb pligtmatiglijk, en zonder aarzeling, die taak op mij genomen, terwijl ik gevoelde hoe zwaar eene verantwoordelijkheid rust op den agent die, in een ver verwijderd land, in buitengewoon moeijelijke omstandigheden aan zich zelven overgelaten, zich de goede naam en de belangen van eene groote Christennatie ziet toevertrouwd.

In mijne onderhandelingen met de beambten van het Chinesche Gouvernement heb ik mij altijd gehouden aan twee eenvoudige grondregels, te weten; ik heb nimmer eenen eisch gedaan die ik niet dacht regtvaardig en gematigd tevens te zijn; en tweedens, waar het er op aankwam zulk eenen eisch te doen heb ik mij daarvan nimmer laten terug houden. Die grondregels werden mij voorgeschreven door de staatkunde, die het innemen en bezetten van Canton ten gevolge had, en diezelfde grondregels zullen door mij met dezelfde standvastigheid ten einde toe worden gevolgd, zelfs al zou het noodig worden om in de nabijheid van de hoofdstad van China's keizer het tooneel van Canton te herhalen.

Het is mij hoogst aangenaam te weten dat ik in het volgen van deze staatkunde, waarin vastberadenheid en gematigdheid gepaard gaan, kan rekenen niet alleen op de krachtige medewerking en daadwerkelijke ondersteuning van den vertegenwoordiger van zijne Majesteit den keizer der Franschen, maar ook op de welwillendheid en overëenstemming van de Vertegenwoordigers van andere groote en magtige natiën die, met ons, belang hebben bij de uitbreiding der Christelijke beschaving en de vermeerdering van die commerciële banden die bestemd zijn om het Oosten aan het Westen te verbinden door de kracht van wederkeerig belang.

En nu, mijneheeren! nog een woord ten slotte, aangaande het deel dat elk onzer in dit belangrijk werk moet nemen, en wel bijzonderlijk met betrekking tot de laatste zinsnede van uw adres, waarin gij zegt te vertrouwen dat de uitslag mijner bemoeijingen moge zijn dat de vele hulpbronnen van China meer toegankelijk worden en dat de verhevene invloed eener hoogere beschaving zich onder het volk verspreiden moge.

De verwachtingen die gekoesterd worden door de Britsche fabriekanten toen de laatste oorlog tusschen Groot Brittannie en China ten einde was, en men hun zeide dat voor hunne nijverheid eene nieuwe wereld was geopend, zóó groot dat alle weefgetouwen van Lancashire nog niet voldoende waren om slechts eene enkele van hare provinciën te voorzien, zijn niet verwezenlijkt geworden, en ik ben van oordeel dat wanneer magtvertoon en staatkunde het hunne zullen hebben gedaan, het werk dat in China moet worden tot stand gebragt, nog moet worden begonnen.

Wanneer de slagboomen die ons den toegang tot de binnenlanden ontzeggen, zullen zijn weggenomen, dan zal de westersch beschaafde Christen niet staan tegenover bar-

baren, maar tegenover eene oude beschaving die, hoezeer in vele opzigten afgeleefd en onvolkomen, echter in andere onzigten aanspraak heeft op onze bewondering en eerbied. — In de mededinging die daaruit zal voortspruiten, zal de Christelijke beschaving zich eenen weg moeten banen bij een schrander en twijfelend, volk door te toonen dat een geloof dat tot den Hemel reikt beter waarborg is voor deugd en zedelijkheid dan een geloof dat niet ver der reikt dan de beperkte kring onzer aardsche bemoeijingen.

Tevens zal het alles werktuigelijk fabricerend westen zich gesteld zien tegen over het werkzaamste en in alle vakken van nijverheid meest bedrevene volk der aarde.— In die mededinging moet het westen het bewijs leveren dat natuurkundige en werktuigkundige kennis, op de voortbrengselen der kunst toegepast, meer kunnen daarstellen dan de volhardendst mogelijke bedrevenheid der onwetenschappelijke nijverheid.

Deze is de taak die u wacht, en voor zoo verre het binnen den afgebakenden spheer mijner bemoeijingen ligt, zal ik met genoegen tot de vervulling derzelve medewerken.

EEN BLIK OP DE TEGENWOORDIGE TELEGRAAF-GEMEENSCHAP.

Het is nu juist tien jaren geleden dat Lord Palmerston eene merkwaardige voorspelling deed, welke hij,— hoewel zijne woorden toen schertsenderwijze werden uitgesproken, — thans zeker hartelijk wenschen zoude reeds bewaarheid te mogen zien. Hij zeide namelijk dat de dag zou aanbreken, waarop een lid van het Parlement, op de vraag aan een Minister „of de oorlog in Indië was uitgebroken," ten antwoord zou bekomen: „Wacht een oogenblik, ik zal terstond aan den Gouverneur-Generaal laten telegraferen, en u zijn antwoord mededeelen." In de dagen die wij beleven, nu een tijdsverloop van twee à drie maanden benoodigd is om eene tijding van Oost-Indië naar Europa te verzenden en die tijding beantwoord te zien; nu dit de grootst mogelijke snelheid is die men met de thans bestaande spoorwegen en electrische telegrafen kan te weeg brengen; nu de Eng.-Indische opstand heeft getoond hoe het leven van duizenden en de veiligheid van Europeesche bezittingen in het Oosten afhankelijk is van eene snelle gedachtenwisseling op grooten afstand, — nu kan men het gewigt der telegrafie eerst regt beseffen.

Op zulk een tijdstip als wij thans beleven, is het vooral van belang een overzigt te verkrijgen van de uitbreiding welke de telegrafie gedurende haar jong bestaan reeds heeft bekomen, en van de ontwerpen aangaande hare verdere uitbreiding, die reeds tot meerdere of mindere rijpheid zijn gekomen, onder welke de grootsche onderneming der Atlantische telegraaflijn voorzeker eene eerste plaats bekleedt. Zien wij thans vooreerst de Europeesche telegraaf-verbindingen, zoo tusschen de Europeesche rijken onderling als met Africa; en daarbij de verschillende ontwerpen welke omtrent eene Indische telegraaflijn zijn voorgesteld geworden. De Atlantische lijn zal dan ten laatste meer bijzonder de aandacht bezig houden.

Gelijk te verwachten was, is het nijvere en ondernemende Engeland onder de eerste rijken geweest, die zich de nieuwe uitvinding te nutte maakten. Trouwens, ook behalve het overal bestaande nut der binnenlandsche gemeenschap, had Engeland, door zijne insulaire ligging, meer dan eenig land belang om het nieuwe communicatie-middel daar te stellen, en vooral, om de moeijelijkheden aangaande onderzeesche verbindingen zoo mogelijk te overwinnen; niet alleen toch was de geregelde gemeenschap met de overige rijken, uit een politiek en handelsoogpunt van gewigt, maar ook het veelbelovend doch onhandelbare stiefkind, het schoone Ierland met zijne acht millioen inwoners, kon daardoor meer onmiddellijk onder het bereik der regering gebragt worden; terwijl eindelijk de mogelijkheid van zoodanige gemeenschap met Bengalen en China, en de Australische koloniën, zich als eene gulden toekomst aan Engelands handelaren, en, niet het minst, aan de regering moest voordoen. Londen werd dan ook weldra het middenpunt van een overal zich uitbreidend telegraafnet: van Cornhill, van Charing Cross, van de ministeriën, van vele plaatsen elders, ijlden weldra de gevleugelde berigten naar Liverpool, naar Southampton, naar Dover, naar Milford Haven, naar Holyhead: in een woord, nagenoeg naar elke haven en, naar bijna elke eenigzins aanzienlijke stad. Elk spoorweg-station is tevens telegraaf-station, wordende eenige draden voor de spoorweg-dienst afgezonderd, terwijl de overige voor het publiek openstaan. Bij de trapsgewijze vermindering van het telegraaf-port, is het gebruik voor handel, journalistiek en gewoon verkeer telkens toegenomen, en ontelbaar schier is het getal berigten met beursnoteringen, koop-orders, scheeps-berigten, Queens speeches, wedloop-tijdingen, informatiën naar verloren koffers, oproepingen bij ziekbedden, uitslag van verkiezingen, policie-orders aan de nimmer slapende detectives, enz. enz. die dag aan dag over Engeland heentrekken.

Zien wij verder hoe het magtige eiland zijne armen buitenwaarts uitstrekt, dan ontmoeten wij vooreerst twee verbindingen met Ierland, een van Schotland uitgaande, de andere van Holyhead naar Dublin. Voorts, ten zuiden en oostwaarts de lijnen naar Wight, (speciaal voor Osborne-house, de zomerresidentie der koningin), de lijn van Dover naar Calais, en de Dover-Ostendelijn; eindelijk meer noordelijk die van Orfordness naar den Haag.

Wat het vasteland van Europa betreft, zoo bevinden wij dat de telegrafische draden ook in de meeste rigtingen reeds vertakkingen hebben. Bij gelegenheid van den dood van Czaar Nicolaas in 1855 kon men eerst regt oordeelen over de wonderen van den electro-magnetischen telegraaf. Den 2den Maart maakte de graaf van Clarendon in het huis der Lords de tijding bekend dat de Czaar te St. Petersburg, omstreeks te één uur op dienzelfden dag overleden was. Er waren twee verschillende dépêches ontvangen, de eene via Berlijn en 's Gravenhage, de andere via Berlijn en Ostende, welke beide dezelfde dépêche mededeelden die naar Berlijn uit St. Petersburg was getelegrafeerd, en dat alles binnen vier uren nadat de dood van den Czaar had plaats gehad. Niet slechts hebben de sombere woestenijen van Rusland den bezochevenden invloed mogen ondervinden van den koperen draad, maar er zijn telegraaflijnen aangelegd in alle mogelijke rigtingen, zoowel met als zonder zamenwerking met de spoorwegen. Bijna alle hoofdsteden van Europa zijn thans door telegrafische lijnen aan elkander verbonden, hoezeer dan ook niet altijd langs den kortsten weg; daar b. v. de telegrafische verbinding van Londen met Triëst, over België, Pruissen, eenige kleine Duitsche Staten, Saxen, Bohemen, Oostenrijk en Istria loopt. Niettemin is die verbinding volledig, en tweemaal des maands komen telegrafische berigten uit Indie die uit Alexandrie naar Triëst worden vervoerd. Italie staat, wat spoorwegen en telegrafen betreft, bij Oostenrijk ten achteren, en Spanje staat in dit opzigt nog lager dan Italie. Turkije heeft zich, tot niet geringe verbazing van vele Ottomanen, aan den steeds veldwinnenden vooruitgang in verlichting en beschaving, niet kunnen onttrekken; ook Turkije bezit een electrischen telegraaf, zich uitstrekkende van de Oostenrijksche grenzen tot Constantinopel, zoodat men b. v. uit Ierland naar de hoofdstad van het Ottomanische rijk kan telegraferen. Gedurende den Russisch-Turkschen oorlog liet men in de Zwarte Zee, van Varna in Bulgarye tot Kamiesch in de Krim, een electrischen kabel zinken van 300 mijlen lang, ten gebruike voor de generaals der verbondene Mogendheden in hunne operatien rondom Sebastopol. Nu de vijandelijkheden tusschen Rusland en Turkije geëindigd zijn, kunnen de Czaar Alexander en de Sultan Abdul-Medjid zich ook door middel van den telegraaf onderhouden, want St. Petersburg is met Constantinopel verbonden door een electrischen draad die tevens door Berlijn, Dresden en Weenen loopt. Ja zelfs zouden een twaalftal keizerlijke personaadjes elk in zijne residentie, elkander op hetzelfde oogenblik, of althans binnen twee uren, hun compliment kunnen maken en daarin zelfs een twintigtal vorsten van minderen rang kunnen doen deelen.

Beschouwen wij nu de ontwerpen om de oevers der Middellandsche zee door een telegraaflijn aan elkander te verbinden. De eilanden Corsika en Sardinie, beide onder het bestuur van wakkere regeringen, zijn met een telegrafische lijn aan het vasteland van Frankrijk en van Sardinie verbonden, namelijk door lijnen te land op de eilanden zelf, terwijl gezonken kabels van Sardinie naar Corsika, en van Corsika naar Frankrijk reiken. Toen dit gedaan was, ontstond de groote vraag, hoe eene zee zoo breed als de Middellandsche te omspannen, ten einde Europa met de meer afgelegen gewesten in verbinding te brengen. Wanneer wij een blik werpen op de wereldkaart, dan zien wij dat het Zuidelijk uiteinde van Sardinie op een tamelijken afstand de Noordelijke kust van Afrika nadert, op een punt in het Pachaliek van Tunis gelegen. Tevens zien wij dat Sicilie, Malta, de Ionische eilanden en Candia, plekken droog land vormen, waarvan men zich als rustplaatsen zou kunnen bedienen bij het leggen van onderzeesche telegraaflijnen, indien, met het oog op den handel, of om andere redenen, de uitvoering van zulke plannen noodzakelijk mogt worden. Spoedig werd dan ook eene Compagnie opgerigt die, met de hulp van het gouvernement van Sardinie, zich ten doel stelde, eene onderzeesche kabel te leggen in eerstgenoemde rigting, namelijk van het Zuiden van Sardinie tot de Noordkust van Afrika, in het Pachaliek Tunis; in den beginne zag men de pogingen om den kabel te leggen, mislukken door tegenspoeden welke, zooals door vele deskundigen beweerd wordt, aan de te groote zwaarte van den kabel waren toe te schrijven. De uitvoerder der onderneming zegt dienaangaande: „Ik had slechts drie man aan boord, vertrouwd genoeg om bij de machine tot afwinding van den kabel gebruikt te worden. Ik plaatste deze mannen," zegt hij, „bij de toestellen en zij regelden de omwenteling van den cylinder volgens het horologie, op de minuut af. Wij hadden er voor gezorgd dat de snelheid waarmede het schip voortzeilde, nooit minder zou zijn dan drie mijlen per uur. Het was mij een angstig oogenblik toen wij, omstreeks middernacht, de groote diepte genaakten. De verplaatsing, bij de vordering van den kabel, van het voorschip naar het middelste gedeelte; van daar naar het bovenruim, en eindelijk de verwijdering van het tusschendek, ten einde den opgerolden kabel uit het lager dek te kunnen opwerken, dat alles waren operatien die veel moeite vereischten; nogtans durfden wij er niet mede ophouden uit vrees dat de loodregte spanning voor den kabel noodlottig zou kunnen worden. Het breken van den kabel, door een ruk, onmiddellijk na eene hevige deining van het vaartuig, was het gevolg." enz.

De tot tweemaal herhaalde proefnemingen tot het leggen van dezen onderzeeschen telegraafdraad tusschen Sardinië en Afrika, hadden verschillende verbeteringen der werktuigkundige behandeling ten gevolge, en in September 1857 werden de noodige toebereidselen gemaakt om een derden proef te ondernemen. De beide vorige keeren was men van de kust van Sardinie begonnen, maar nu ging men uit van de Afrikaansch kust, een afstand in regte lijn van ongeveer 140 mijlen. Alles ging naar wensch, tot dat het schip een afstand van twintig mijlen van het zuidelijk gedeelte van Sardinië bereikt had, toen men bevond dat de kabel te kort was! Door de aanhechting van een noodkabel werd hierin echter tijdelijk te gemoet gekomen, totdat later de finale aanhechting aan de Sardinische kust plaats vond, waarmede de eerste onderzeesche verbinding van twee werelddeelen was daargesteld.

Inmiddels hadden ingenieurs en natuurkundigen zich de telkens mislukte proefnemingen met zware kabels te nutte gemaakt, en een andere, veel ligter soort van kabel te zamengesteld, ten einde die in een ander gedeelte der Middellandsche zee te doen zinken. Van Sardinie tot Malta en van Malta tot Corfu is de diepte der zee veel geringer bevonden dan van Sardinië naar Afrika, en daar genoemde eilanden liggen in de rigting van Egypte en naar de Levant, ontwierp men een onderneming om die verschillende eilanden door een keten van telegrafische lijnen aan elkaar te verbinden. Weldra waren dan ook 900 mijlen kabel in gereedheid gebragt, waarvan de dikte slechts $^{3}/_{8}$ Eng. duim (c^a. 15 Ned. streep) bedroeg, dus even dik als die voor den Atlantischen oceaan. 450 mijlen hiervan waren bestemd om tusschen Sardinie en Malta te worden neergelaten, (350 m. is de afstand in regte lijn, waarbij 100 m. voor de speling), terwijl eene gelijke lengte voor den afstand tusschen Malta en Corfu bestemd was. De daarstelling van deze twee liniën is aan het einde van het afgeloopen jaar tot stand gebragt. Hieraan sluit zich nu een plan van het gouvernement van Oostenrijk om, in verband met deze lijn, den telegraaf van Triëst, over land tot Ragusa te verlengen, en voorts van Ragusa naar Corfu een onderzeeschen kabel te leggen, om aldaar de zoo even beschrevene lijn te ontmoeten en dan verlengd te worden tot Alexandrie, hetzij regtstreeks, hetzij over een of ander daar tusschen liggend eiland. De kabels in de Middellandsche zee, zoowel die welke reeds bestaan als de geprojecteerde, kunnen dus verdeeld worden in vier groepen: van Spezzia, nabij Genua, tot Cagliari, eiland Sardinië, welke lijn door het gouvernement van Sardinie ondersteund wordt; — van Cagliari tot Afrika, door Frankrijk; — van Cagliari naar Malta en Corfu, door het Engelsche gouvernement; — en van Triëst naar Corfu en Alexandrie, door Oostenrijk. Men zou dus thans de Middellandsche zee *le lac des quatre nations* kunnen heeten.

Wij kunnen hier de verschillende geprojecteerde lijnen, om Azië en Europa met elkander in telegrafische verbinding te brengen, niet onvermeld laten. Wanneer men, van Europa uitgaande, de drie daargestelde lijnen vervolgt, vindt men als de drie punten waar de telegrafische gemeenschap ophoudt: de Noordkust van Afrika, het eiland Corfu, en Constantinopel, en nu blijft de vraag, op welke wijze het electro-magnetisch telegrafen-stelsel het doelmatigst in Azie kan worden overgebragt. Er zijn onder anderen twee lijnen geprojecteerd die het meest in aanmerking verdienen te komen, en die gedurende de laatste maanden van het afgeloopen jaar (1857) den voorrang bij het publiek betwist hebben: namelijk de lijn van de Roode Zee, en die van den Euphraat. Het eerste plan bestaat in een onderzeeschen kabel langs de kusten der Roode Zee, die te Aden in verbinding wordt gebragt hetzij met eene lijn te land, hetzij met een onderzeeschen kabel welke tot Indie zou reiken. De andere onderneming daarentegen zou uitgaan van Syrie of van Klein-Azie, en langs de vallei van den Euphraat, door Mesopotamie, de Perzische golf en de Indische Zee bereiken, om vandaar, zoo noodig, tot Indie verlengd te worden. De voorstanders van den telegraaf vià Roode Zee motiveren hun gevoelen op de volgende wijze. Van Alexandrie tot Suez zou er een lijn te land worden aangelegd van 250 mijlen en verder een onderzeesche kabel van 4,200 mijlen van Suez tot Kurrachie en Indie, welke kabel in tweeën zou verdeeld worden, met Aden als rustpunt tusschenbeide, als liggende ongeveer ter halverwege tusschen Suez en Kurrachie. Tusschen Suez en Aden zouden er drie rustpunten te land zijn, als Cosseir, Juddah en Kamaran, terwijl er drie andere zouden zijn tusschen Aden en Kurrachie, te Ras-Surmah, de Kooria Mooria eilanden, — thans in bezit der Engelschen — en Ras el Had. De voorstanders dezer rigting beweren dat zij de noodwendige firmans van de Turksche en Egyptische gouvernementen verkregen hebben; dat een onderzeesche kabel boven een telegraaflijn te land de voorkeur verdient, omdat eerstgenoemde bevrijd blijft van eventueele verwikkelingen omtrent het grondgebied; dat er reeds door anderen ontwerpen gevormd zijn om Alexandrie over Oostenrijksche en Sardinische havens met Europa in verbinding te brengen; en dat, zelfs al mislukten deze ontwerpen, de telegraaf-compagnie van de Roode Zee zich zou belasten met het leggen van een kabel van 800 mijlen van Alexandrie tot Constantinopel — zoodat in elk geval eene algemeene Europeesche telegrafische verbinding met Indie zou gewaarborgd zijn. Aan den anderen kant wordt door de Euphraat compagnie voorgesteld een telegraaflijn van 1.200 mijlen, uitgaande van Constantinopel, om zich in Z. O. rigting uit te strekken door klein Azie en van daar naar den Euphraat of naar Bagdad aan den Tigris; vervolgens een rivier kabel tot aan de Perzische golf, en eindelijk een onderzeesche kabel tot Kurrachie aan den mond van den Indus. De beide kabels zouden te zamen c^a. 1.600 mijlen lang zijn en in het geheel zouden er van Konstantinopel naar Kurrachie 2,800 mijlen electrische draad benoodigd zijn. De raming der kosten is 400,000 Pond Sterling; de tijd waarin de linie voltooid kan zijn, wordt berekend op zes of acht maanden. Het Turksche gouvernement schijnt, voor zoo ver zulks uit de diplomatieke onderhandelingen is kunnen blijken, de linie door de Roode zee sterk te begunstigen, terwijl het Engelsche gouvernement veeleer voor de Euphraat-lijn gezind is. Elke compagnie prijst haar eigen ontworpen linie ten sterkste aan, en wijst op de moeijelijkheden en bezwaren waarmede de ontwerpers der andere linie zullen te kampen hebben. Beide vragen een waarborg van het gouvernement van 6 pCt. op het totale bedrag der kosten als een onmisbaar vereischte tot het verkrijgen van aandeelhouders, maar tot heden is het niet volkomen beslist wie van beiden de overwinning zal hebben behaald.

Ziedaar wat men met de telegrafen naar Indie voorheeft, aan het tot stand komen zal niet getwijfeld mogen worden; bijaldien daarbij dezelfde ijver en volharding wordt aan den dag gelegd die men bij het leggen der telegrafen in Indië zelf moet erkennen. — In 1852 gaf de O. I. Compagnie, na verscheidene proefnemingen, last om Bengale met een telegraafnet te overdekken. Aan Dr. Shaggnassy werd de uitvoering opgedragen. Deze toog aan het werk; het aanmerkelijke materiaal werd uit Engeland ontboden, hetgeen natuurlijkerwijze veel tijd vorderde, doch zoo groot was de doortastende ijver bij de daarstelling van het werk betoond, dat de onderneming reeds in in Februarij 1855, c^a. veertien maanden na den aanvang, de daarstelling konde berigten *a.* van de lijn van Calcutta naar den Indus, over Agra, Delhi en Lahore, *b.* van Agra naar Bombaij, en *c.* van Bombaij naar Madras, totaal 3050 mijlen. (De

hier genoemde mijlen zijn Engelsche mijlen, cᵃ. 3 in een uur gaans.

Men mote echter de bezwaren die men bij dat ingenieurs-werk te verrigten had, niet af naar onze begrippen van telegraaflijnen, wij vreedzame reizigers langs de witte palen van den Hollandschen of Rijnspoorweg! Overal waar het geldt om de telegrafen langs een reeds bestaanden weg, in een beschaafd, of althans rustig land te leggen, daar zijn de bezwaren betrekkelijk gering; doch in Centraal Indië waren die gegevens niet: daar waren meer tijgers dan spoorwegen; er waren veel wilde stroomen en weinig bruggen; de Jungles en moerassen van het binnenland zijn gedurende de helft van het jaar nagenoeg doodelijk voor de doortrekkenden; en er was geen policie voor de beveiliging der draden. Meer dan zeventig rivieren, waaronder van cᵃ. een uur gaans (twee à drie Eg. mijlen) breedte, moesten overkruisd worden, sommige door middel van kabels, andere met draden aan masten verbonden. De telegraaflijn van Calcutta naar Madras loopt voor een gedeelte (174 Eg. mijlen) op gemetselde kolommen van granietkappen voorzien, terwijl zij 332 Eg. mijlen lang, geheel door massieve blokken graniet, van 16 voet hoog, wordt geschraagd. Niettemin zijn de totale kosten kunnen gehouden worden binnen 50 P. S. per mijl, of cᵃ. ƒ 1800 per uur gaans.

Het leggen der telegraaflijnen maakte een gedeelte uit van het zoo welbegrepen plan der O. I. Compagnie, om Indië, zoo door middel van intellectueele als materieele opheffing, eene veelzijdige ontwikkeling en ten slotte hooger productie-kracht te geven. Men begreep teregt dat ook de rijkste bezitting op den duur slechts langs dien weg winstgevend kan zijn, en dat het anders in meerder of mindere mate blijft „de hen met gouden eijeren dooden." Uit dit oogpunt beschouwt men dan ook de groote uitgaven voor wegen, spoorliniën, kanalen en telegrafen, scholen, enz. als productieve uitgaven die later ruime winsten zullen opleveren. De opstand van 1857 kwam het weldadig werk op wreede wijze storen; de telegrafen had men toen reeds (begin van 1857) over eene totale lengte van 5000 E. mijlen daargesteld.

Wat betreft den toestand der telegrafie in de landen aan de overzijde van den Atlantischen Oceaan, hieromtrent is bijna geen berekening te maken. Hoezeer ook in de Vereenigde staten reeds in honderde rigtingen spoorwegen zijn aangelegd, zoo is toch de gezamenlijke lengte der electrische draden nog veel aanzienlijker dan die der spoorwegen. De Amerikanen, die milioenen acres onbezeten domein-land hebben, vlakke onafzienbare prairies, heijen slechts palen in den grond, en leiden hunne draden in oorden waar men in Europa daaraan niet denken zou. Door moerassen, door bosschen, over rivieren, door steppen, over bergen, niets schrikt hen af, en daar de ingenieurs en de compagnien weinig geven om de stevigheid van het werk of om de symmetrie, worden de telegrafen tegen verwonderlijk geringe kosten opgerigt. Waar de telegrafen-aanleg zoo weinig kosten vereischt, is het telegraferen natuurlijk ook goedkoop, zoodat er dan ook in Amerika nog meer gebruik van wordt gemaakt dan in Europa.

In ons Nummer van 1 April No. 26 hebben wij reeds medegedeeld dat het Nederlandsche gouvernement aan den engelschen ingenieur Gisborne concessie heeft verleend om eene onderzeesche telegraafverbinding daartestellen, waardoor ook onze kolonie aandeel zal verkrijgen aan de daartestellen telegraafgemeenschap met Europa.

In verband hiermede hebben wij de medegedeelde beschouwingen, voorkomende in een geacht tijdschrift, ook voor onze lezers niet onbelangrijke geacht.

Redactie.

KORT HANDELS OVERZIGT.

SOERABAYA 1 *Mei* 1858.

Invoeren. De Handel in stukgoederen vertoonde gedurende de afgeloopene maand meerdere levendigheid. Hollandsche gebleekte en ongebleekte *Madapollams* worden steeds tot hoogere prijzen gevraagd: *gebleekte* 5/4 ƒ 5,10 à ƒ 5,25, 6/4 ƒ 6,15 à ƒ 6,30, 7/4 ƒ 7,50 à ƒ 7,75 8/4, ƒ 8 à ƒ 8,25, *ongebleekte* 5/4 ƒ 4,75 à ƒ 4,90, 6/4 ƒ 6 à ƒ 6,20, 7/4 ƒ 7 à ƒ 7,20 per 32 ellen.

Cambrics worden tot hoogere noteringen verkocht, *gemeene* ƒ 3,50 à ƒ 4, *middelsoort* ƒ 4,25 en ƒ 4,80, *fijne* ƒ 5,50 à ƒ 7,50 per 12 ijards 42/45 duim.

Van *gedrukte katoenen* zijn alleen goede patronen tot de hoogste noteringen verkoopbaar, 7/8 28 ijards, *enkele kleuren* ƒ 3,50 à ƒ 4,50 *idem van* 2, 3 *en* 4 *kleuren* ƒ 4 à ƒ 6, 9/8 24 ijards, *enkele kleuren witte grond* ƒ 4,50 à ƒ 6, 9/8 *idem* 2, 3 *en* 4 *kleuren geel en groen* ƒ 5 en ƒ 7,50, *idem turksch rood* 9/8 24 ijards ƒ 11 à ƒ 13.

Engelsche drills met grooten voorraad en weinig vraag. *Batiks* met weinig vraag en alleen gezochte patronen eenigzins gewild.

Zweedsch ijzer à ƒ 13,50 per picol gevraagd. *Provisien* en andere artikelen van invoer blijven in denzelfden toestand.

Uitvoeren. *Arak* tot lagere prijzen aangeboden, doch zonder handel; *koffij* ƒ 26 per picol nominaal. Van *suiker* zijn ongeveer 5000 à 6000 picols tot ƒ $16\frac{1}{2}$ voor N. 16 verkocht. *Rijst* schaarsch en gevraagd, *witte* à ƒ 225 tot ƒ 240, *carga* tot ƒ 170 à ƒ 180 per koijang.

Van *Tabak* is de oogst van *Temaijang*, ter verkoop bij inschrijving aangeboden, doch bij gebrek aan een bijkomend bod, van de markt teruggenomen.

Bevrachtingen. De volgende schepen zijn bevracht geworden:

Factorij naar Nederland à ƒ 70 p. last voor suiker en tabak.

Nicot naar Nederland à ƒ 70 p. last voor suiker en tabak.

Java Koerier naar Nederland à ƒ 70 p. last voor suiker en ƒ 90 voor arak.

Goede Verwachting naar Nederland à ƒ 70 p. last voor suiker en tabak en ƒ 95 voor arak.

Willem, kroonprins der Nederlanden naar Nederland à ƒ 70 p. last voor suiker en ƒ 95, voor huiden.

Het Zweedsche schip *Trent*, naar Cowes voor order à ƒ 70 p. last voor suiker tabak en huiden.

Het engelsche schip *Helen Lindsay* naar Nederland ad L. st. 3,10 voor eene volle lading suiker en tabak.

Wisselkoers. Papier op Nederland à pari aangebodem.

De op den 4 den en 5 den dezer ter verkoop bij inschrijving aangebodene partijen *Tabak*, als 2823 pakken van het merk *Cuba* en 297 pakken van het merk J., fabriek *Widang*, hebben geene koopers kunnen vinden.

Voor eerstgemelde partij heeft zich slechts één bieder opgedaan (zoo men zegt tot eenen prijs beneden de 42 c.) terwijl voor laatstgemelde partij geen bod is gedaan.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

A. J. Tollius Bennet, geb. Douin, D. Banda 11 Februarij. — J. G. Pacqué, geb. Weijergang, Z. Kedong Kebo 16 April. — R. G. Hoffman, geb. Salomonsz, Z. Batavia 24 April. — M. L. Krol, geb. van Driel, D. Cheribon 24 April. — J. J. A. van Capelle, geb. Neijs, D. Batavia 15 April. — De echtgenoote van F. Nagel, D. Samarang 27 April.

Getrouwd:

C. O. Croes met R. M. Pietersz, Ternate 25 Maart. — P. A. van Veersen met A. C. Carter, Batavia 14 April. — F. W. Wouters met C. C. Eicke, Batavia 17 April. — J. C. W. Prager met J. M. W. Eilers, Salatiga 17 April. — A. de Wolff met A. F. E. G. de Vicq de Cumptich, Singapore 14 April. — F. S. Schubert met A. D. Witterland, Samarang 20 April.

Overleden:

G. L. G. Danfeldt, 46 j. Ngawi 16 April. — J. J. Alberts, 2 luit. inf. Palembang 5 April. — R. L. de Bock, 27 j. Pontianak 12 April. — J. E. Jellesma, Modjowarno (Modjokerto) 16 April. — Het Zoontje van N. Ritter, 6 m. Batavia 24 April. — H. G. J. van Capelle, 13 m. Batavia 19 April.

VERTREKKENDE PERSONEN.

Heinrich Daulsberg, de Kapitein E. W. T. F. Preusser. D. Harteveld. — J. P. N. Sanders.

SCHEEPSBERIGTEN

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum	Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Van.
Mei 2	Nederl. Ind.	Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.
„ —	„ „	Bintang Tjoeigoan.	Ong Kanghan.	Balie (Badong)
„ —	„ „	Ataief.	Sech Alie bin Achmt. Boasin.	Passeer.
„ —	Engelsch	Helen Lindsaij.	R. H. Goble.	Adelaide.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
Mei 1	Nederl. Ind.	Nawan Eljoesoor.	J. C. Monteiro.	Samarang via Sumanap.
„ —	„ „	Banka.	Said Abd. Gadir b. Aloew. Assegaf.	Bat. v. Bezoek. en Sumanap.
„ 2	Nederlandsch	Elizabeth Jacoba.	F. G. Lucas.	Nederland.
„ —	Nederl. Ind.	Stoomschip Palembang.	H. J. Roseboom.	Batavia via Samarang.
„ —	Nederlandsch	Admiraal Jan Evertsen.	H. A. Tekelenburg.	Nederl. v. Pas. en Samarang.
„ —	Nederl. Ind.	Bella.	Jijan.	Pasoeroean.
„ —	Engelsch	Harvest Home.	W. Wright.	Hongkong.
„ 5	Hamburgsch	Horizon.	Becker.	Nederland.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Zweedsch	Maria Charlotte.	Schmidt.	Falmouth.	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsch	Dina.	De Haan.	In lossing.	„ „ „ „
„	Factorij.	Jansen.	Nederland.	J. F. van Leeuwen & Co.
Hamburg	Elbe.	Muhlenroth.	In reparatie.	„ „ „ „ „ „
Nederlandsch	L'Union.	Van de Pol.	Grissee.	B. J. van Eck & Co.
„	Nicot.	J. Amesz.	Amsterdam.	P. Kervel & Co.
„	Java Koerier.	K. B. de Weerdt.	„	„ „ „ „
„	Willem Kroonprins der Nederlanden.	Zettler.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
„	Sara Eleonora.	Schuijmer.	Reparatie.	„ „ „
Engelsch	Emily Jane.	Copelstone.	Te koop.	McMillan Marten & Co.
„	Helen Lindsay.	Goble.	Onbepaald.	„ „ „ „
„	Agamemnon.	Thompson.	Sydney.	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Menado.	Couteron.	„	B. Kopersmit & Co.
„	Eclipse.	Docksen.	Nederland.	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Stoomschip Macassar.	Schmit.	Molukkos.	„ „ „ „

Vertrokken Passagiers.

Met de Nederl. brik *Elizabeth Jacoba*, Jonge heer W. van der Weide.— Met het stoomschip *Palembang*, de heeren R. W. Bezier, G. H. Kuneman, F. van Thiel, J. Delgman Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; schoenerbrik Macassar; stoomschip Madura en roei-kanonneerboot N°. 14; de schepen Norman, Agamemnon, Elbe, Goede Verwachting, Willem kroonprins der Nederlanden, Eclipse, Gertrude en Sea Bird; het stoomschip Makasser; de barken Fatal Ma-ān, Saijan Maskoor, Goansien, Fathal Kair, Baltimore, Soedul Gair, Kattamnool Maspandan, Princes Alice, Dina, Alliance, Nicot, Menado, Java Courier, Factorij, Twent, Aljoesoor en Helen Lindsaij; de brikken Henriette en L'Esperance; de schoeners Saparoea, Hiatlie, Tjilatjap, Bientang Timor, Ardjoeno, Emily Jane, Machmoed, Bintang Tjeigoan, Ataief en de kotter Krabbe.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

27 April. De Ned. Ind. stoomboot *Kraton*, gezagv. Pa Ardie, van Soerabaya.

30 April. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, van Soerabaya.

1 Mei. De Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong. van Boender.

VERTROKKEN.

29 April. De Ned. Ind. stoomboot *Kraton*, gezagv. Pa Ardie, naar Soerabaya.

1 Mei. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, naar Soerabaya.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

26 April. De Ned. Ind. schoener *Sie Damar*, gezagv. Dorasa, de Ned. Ind. kotter *Noorsasie*, gezagv. Alim, beide van Balie.

VERTROKKEN:

26 April. De Ned. Ind. bark *Fathool Wadoet*, gezagv. Said Sech bin Abdulrachman Aljufrie, naar Pekalongan; de Ned. Ind. brik *Risqil Hair*, gezagv. Sech Osman bin Mohamat Almaskatie, naar Tegal; de Ned. Ind. schoener *King Gowan*, gezagv. Hoormat, naar Joana.

28 April. De Ned. Ind. schoener *Almood Tassam*, gezagv. Said Alie bin Achmat Alhabassij, naar Sengkawang.

30 April. De Ned. Ind. bark *Abool Hair*, gezagv. Sech Mohamat bin Joesoop bin Jacoob, naar Banjermassing.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Mansoor, Sumanap, Sie Damar, de barken Fathulkarim, Fatahool Mocbarak, Salma, Fathal Haer, de brikken Fathool Rachman, Sophia, het schip Ammana Tulbarie, het barkschip Abbool Hassim, de kotters Sie Berkat en Noorsasie.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 3den tot en met den 5den Mei 1858.

AANVOER.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Bientang Tjigowan*, gezagv. Ong Kan Han, agent Gezagvoerder.

180 picols koffij, 170 picols klapper-olie, 3 picols varkens-vet, 6 kisten gez. eijeren, 40 picols rijst en kleinigheden, Gezagvoerder.

Van (Pasier) Borneo per de Ned. Ind. schoener *Attaief*, gezagv. Sech Alie bin Achmat Ba Assien agent Gezagvoerder.

12100 bossen rotting, Gezagvoerder.

UITVOER.

Naar Hongkong per het Eng. schip *Harvest Home*, gezagv. W. Wrieght.

$995^{16}/_{100}$ picols rijst, $301^{62}/_{100}$ picols katjang-idjoe, Major Matzen & Co; $146^{99}/_{100}$ picols rotting, Fraser Eaton & Co.

Naar Nederland via Pasoeroean en Samarang per het Ned. schip *Admiraal Jan Evertsen*, gezagv. Tekelenburg.

1173 schuitjes tin wd. 600 picols $320^{156}/_{1000}$ picols noten, $268^{796}/_{1000}$ picols foelie, 250 picols rotting N. H. M.

Naar China per het Eng. schip *Henry Winch*, gezagv. F. R. Catam.

$2266^{54}/_{100}$ picols rotting, 100 picols koffij, 50 leggers arak, Adam & Co.

Naar Nederland per het Ned. schip *Horizont*, gezagv. E. Becker. $3001^{25}/_{100}$ picols suiker, $71^{97}/_{100}$ picols rotting. $2766^{77}/_{100}$ picols tabaks bladeren, $85^{31}/_{100}$ picols sapanhout, 30 stuks koe en buffel huiden, B. J. van Eck & Co; 2 kisten regaal, C. H. Cremer Jr.; 20/m. stuks jav. sigaren, 2 kisten wijn, Wm. Mathieu & Co.

Naar Batavia en Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Palembang*, gezagv. Roseboom.

3 balen ong. katoen. Fraser Eaton & Co; 1 kist koopmanschappen Roseboom; 1 kist lak, Wm. Mathieu & Co; 4 picols was, 1 kist boeken, 1 kist manufacturen, 8 kisten kaljoe poeti-olie, 8 kisten inhd. diverse, B. Kopersmit & Co; 1 kist ijzerwerk, P. Kervel & Co; 335 zakk. lango peper, A. Johan; en kleinigheden.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol ƒ $16\frac{1}{2}$.
KOFFIJ per picol ƒ 26.—
RIJST (CARGA) per koijang ƒ 170 à ƒ 180.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 225 à ƒ 240.—
KOEHUIDEN per 100 st. ƒ 250 à ƒ 300.—
ARAK per legger.
OLIE (KLAPPER).
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING. ƒ 9 à ƒ 10.—
WISSELKOERS. Pari.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST

Zondag den 9den Mei, des morgens ten half 9 ure.
Ds. SCHIFF.

Donderdag den 13den Mei, des morgens ten half 9 ure.
FEEST VAN CHRISTUS HEMELVAART.
Ds. VAN DAVELAAR.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST

Zondag den 9den Mei, des morgens ten half 9 ure.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.